

Dk. Craig Keener, Matendo, Mhadhara wa 6, Uinjilisti na Utangulizi wa Mdo

© 2024 Craig Keener na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Matendo. Hiki ni kipindi cha 6, Uinjilisti na Utangulizi wa Matendo.

Kuelekea mwisho wa kipindi kilichopita, tulianza kuzungumza juu ya uinjilisti, mada ya uinjilisti na Matendo ya Mitume, na jinsi inavyotonyesha njia mbalimbali za kufanya hivyo.

Watu tofauti walikuwa na karama tofauti. Mungu alifanya kazi kupitia watu kwa njia tofauti. Kulikuwa na injili thabiti katika kitabu chote cha Matendo, lakini iliwekwa kwa makundi mbalimbali ya watu na kuwafafanulia kwa njia ambazo ziliendana na mazingira yao wenyewe.

Na tulianza kuzungumza juu ya jinsi watu walivyopata uangalifu kwa injili. Kulikuwa na aina fulani za mitandao ambazo zilipatikana ndani ya tamaduni zao, masinagogi, majukwaa ya mijadala ya umma, na kadhalika. Na tunatakiwa kuwa tayari kuwatafuta wale wa tamaduni zetu pia.

Kweli, pia walikuwa na mitandao ya uhusiano. Waumini walishiriki ujumbe huo walipokuwa wakisafiri. Kitabu cha Matendo kinaendelea zaidi kwa njia ya wasifu.

Inalenga Paulo, inalenga Petro, na inazingatia takwimu kuu. Hata hivyo, waumini walikuwa wakishiriki ujumbe walipokuwa wakisafiri. Tunajifunza kwa bahati kwa namna fulani, Matendo sura ya 8 na mstari wa 4, Matendo sura ya 11 na mstari wa 20, kwamba waumini wote walikuwa wamebeba ujumbe pamoja nao.

Na ndivyo tunavyotaka. Unaona hilo pia katika Waefeso 4, ambapo inazungumza juu ya watumishi wa neno kuwatayarisha watakatifu wengine kwa ajili ya kazi ya utumishi ili sisi sote tuitwe katika huduma. Ikiwa tuna makanisa yenye mwelekeo wa makasisi ambapo wahudumu, wale tunaowaita wahudumu, wanafanya kazi zote za huduma na watu wengine hawasaidii, watu wengine hawashirikishwi, 95% ya kazi haiwezi kufanyika kwa sababu tunaweza kufanya kazi kwa bidii tuwezavyo, lakini tunahitaji hatimaye kwa mwili wote wa Kristo kuwezeshwa kushiriki katika kazi hiyo.

Lakini mbali na masinagogi, hii ilikuwa hai sana. Walikuwa wakifuatilia watu binafsi. Ni mahusiano sana.

Matendo 20:20 inazungumza juu ya Paulo kusema si hadharani tu bali pia nyumba kwa nyumba. Kaya ilihusisha jamaa, na wateja. Kwa mfano, huenda nyumba ya Lidia ilitia ndani watumishi na wafanyakazi.

Vitu hivyo vyote vilijumuishwa kama sehemu ya nyumba ya mtu. Inasemekana kwamba watu wa ukoo wa Kornelio katika Matendo sura ya 10 walikusanyika. Pia, kwa upande wa kaya, kulikuwa na kitu kinachoitwa walinzi na wateja.

Hii ni kweli hasa katika utamaduni wa Kirumi, lakini inafaa katika maeneo kama vile Korintho na Filipi. Ungekuwa na mtu wa hadhi ya juu zaidi kijamii ambaye angealika wenzako, lakini pia watu wa hadhi ya chini ya kijamii ambao wangukuwa marafiki wa aina rika, lakini pia wateja ambao walimtegemea mtu huyu kijamii. Mtu huyu kwa kurudi angpokea heshima kutoka kwa wategemezi hawa wa kijamii.

Hiyo ilikuwa aina nyingine za mitandao ya kimahusiano. Hoja yangu katika kuleta hili sio kusema kwamba tunahitaji kutumia mitandao sawa na waliyokuwa nayo kwa sababu miundo ya kaya yetu inaweza kuwa tofauti na hiyo. Tunaweza kuwa na aina tofauti za mitandao ya uhusiano.

Lakini ili kuangalia ni aina gani ya mitandao ya kimahusiano tuliyo nayo leo, wakati mwingine unaweza kuwa na vikundi vidogo vinavyokuja pamoja kulingana na maslahi ya kawaida. Inaitwa vikundi vya walengwa wakati mwingine ambapo labda watu ambao wamepoteza mtoto, unaweza kuwa na vikundi vya kusaidiana kwa hilo. Sio watu wote ambao watakuja lazima wawe Wakristo watakapokuja.

Lakini kama marafiki, mnaweza kushiriki kile ambacho Bwana amekufanyia na jinsi Bwana anavyokusaidia kukipitia. Unaweza kujifunza kutoka kwao pia. Sisi sote ni wanadamu.

Sisi sote ni wanadamu waliovunjika ambao sote tunahitaji neema ya Mungu. Lakini katika aina hiyo ya muktadha, kushiriki ni kikaboni kwa sababu unashiriki tu na wanadamu wengine. Unaweza pia kuwa, kando na vikundi lengwa, unawasiliana tu na marafiki na familia.

Hiyo ndiyo njia ya ujumbe kukua. Sasa, nisingependa kuishia hapo, lakini kwa hakika, nisingependa kupuuza miunganisho hiyo ambayo tayari tunayo tunaposhiriki uvumbuzi wa ajabu ambao tulipata katika Kristo. Watu wengine wanapokuja kwa Kristo, wanaweza pia kushiriki katika mitandao yao.

Tunaona hilo likitendeka katika kanisa la kwanza. Pia tunaona ngozi ya Paulo ikifanya kazi katika Matendo sura ya 18 na mstari wa 3. Sasa, hii ilikuwa ni aina ya taaluma ambapo unaweza kweli kuzungumza na watu wakati unafanya kazi. Lakini pia inatuonyesha kwamba Paulo akawa sehemu ya utamaduni.

Alikubali msaada ulipopatikana. Hata baadaye katika kifungu hicho hicho, Paulo alikubali kuungwa mkono wakati Sila na Timotheo walipoleta zawadi kutoka kwa

kanisa la Makedonia, hasa Filipi. Lakini Paulo pia alikuwa akifanya kazi ndani ya utamaduni.

Yeye hakuwa mgeni kwake, alihubiri tu juu yake. Akawa sehemu yake. Kwa kweli, tayari alikuwa raia wa ulimwengu wa Wagiriki na Warumi na akawa bora zaidi kwa kuwa raia huyu wa ulimwengu mpana wa Wagiriki na Warumi kadiri wakati ulivyosonga.

Pia tunaona aina mbalimbali. Anawafikia wanawake wa Filipi kupitia maslahi yao ya pamoja katika imani ya Mungu mmoja. Mlinzi wa gereza huko Filipi, afikia kupitia tetemeko la ardhi na kuhubiri.

Eneo lingine ni kupitia uponyaji, jambo ambalo wengine wameita uinjilisti wa nguvu. Sasa, nilizungumza hapo awali kuhusu ishara na maajabu na sitazungumza kwa kirefu kuzihusu hapa, isipokuwa zinahusiana na kitabu cha Matendo ya Mitume na mambo fulani ya kivitendo. Lakini jambo kuu si kwamba sikuzote Mungu hufanya kila jambo tunalomwomba.

Namaanisha, sote tunajua kwamba mitume wa awali kutoka karne ya kwanza, imani nyingi kadiri wangeweza kuwa nazo, wakiwezesha na Roho kama wangeweza kuwa nao, wamekufa kwa muda mrefu. Sijui hata mmoja wa Wakristo waliofukuzwa kazi katika karne ya 19. Hudson Taylor ameondoka.

Adoniram Judson kutoka karne iliyopita amekwenda. Ninamaanisha, hakuna mtu anayesema kwamba kila mtu hupona na kisha tunaishi milele katika miili hii. Bado tunangoja Yesu atakaporudi kuchukua miili ya ufufuo.

Lakini jambo kuu ni kwamba Mungu anatupa vielelezo vya ahadi hiyo ya wakati ujao. Katika Injili, tunasoma kuhusu habari njema ya ufalme, kwamba siku moja Mungu atafanya kila kitu kuwa sawa. Atarejesha kila kitu.

Atatufuta kila chozi machoni petu. Anachotupa kwa sasa ni sampuli za hiyo. Uponyaji ni wa muda mfupi.

Tukifa na kufufuka kutoka kwa wafu, tutakufa tena kama Bwana akikawia. Ikiwa tumeponywa na jambo fulani, vema, hiyo haimaanishi kwamba hatutaugua kutokana na kitu fulani au kufa kutokana na jambo fulani baadaye. Katika ulimwengu huu, watu hufa.

Ni sehemu ya asili ya ulimwengu huu na kila mtu anatambua hilo hatimaye. Lakini baada ya kusema hivyo, Mungu hutupatia mifano ya utukufu huo ujao. Si kwa watu wanaoipata tu, bali ni kwa sisi sote tunaojifunza kuihusu ndipo tunapata kujua kwamba Mungu anatumakikishia ahadi yake.

Hajatusahau katika ulimwengu huu. Nguvu zake ziko pamoja nasi na siku moja atafanya ulimwengu huu mpya. Haya ni maonjo ya hayo.

Naam, nilipokuwa nikisoma kitabu cha Matendo ya Mitume kama Mkristo mwenye umri mdogo, kwa hakika nilifikiri wakati wa mwaka wangu wa kwanza wa chuo kikuu, niliona kwamba njia kuu ya kupata usikivu wa injili katika kitabu cha Matendo ilikuwa ishara na maajabu. Sasa, walipata umakini. Wakati mwingine umakini haukuwa mzuri kila wakati.

Wakati fulani walipata kuteswa, lakini watu walipaswa kuzingatia kulipokuwa na ishara na maajabu. Kulikuwa na njia zingine za kupata umakini, vikao vya mijadala ya umma. Sisi tuliofunzwa kielimu sasa hivi, mnapata mafunzo ya kielimu sasa, au pengine mmefunzwa kielimu, lakini kadiri tunavyojifunza ndivyo tunavyoweza kuingia kwenye mijadala, na vikao na watu wengine na kushiriki imani yetu na mazungumzo na watu.

Lakini katika suala la njia nyinginezo za kupata usikivu wa watu, tena, njia iliyozoeleka zaidi katika Matendo ya Mitume, siku ya Pentekoste, kilichowavutia watu ni kunena kwa lugha. Matendo sura ya 3 na 4, ni nini kilivutia watu na kuvuta umati wa watu, uponyaji wa mtu aliyepooza au asiyeweza kutembea. Matendo sura ya 4 mstari wa 29 na 30, kwa kweli wanaomba kwamba Mungu awape ujasiri kwa kunyoosha mkono wake kuponya na kwamba ishara na maajabu yangefanywa kwa jina la mtumishi wake mtakatifu Yesu.

Katika Matendo sura ya 14 na mstari wa 3, Mungu alikuwa akithibitisha ujumbe wake kwa njia ya ishara na maajabu. Kwa hiyo, hiyo haishangazi. Nilipokuwa Mkristo mchanga, niliona jambo hili.

Na pia nilisoma kitabu kilichochapishwa na University Press, kitabu kizuri cha kiinjalisti kuhusu kushiriki imani yako, jinsi ya kutoa imani yako. Na katika kitabu hiki ilisema, unaweza kuwaombea watu. Watu kwa kawaida huithamini.

Wanapenda ikiwa unawaombea ikiwa kuna kitu kibaya kwao. Kwa hiyo, unaweza tu kutoa. Kwa kawaida huwa hawakasiriki ikiwa hakuna kitakachotokea.

Ninamaanisha, huwezi kuifanya, lakini ikitokea, kwa kawaida hupata usikivu wao. Kwa hivyo, nilikuwa nikifanya kazi katika majengo kadhaa ya ghorofa, majengo ya ghorofa wakati wa janga. Na majira ya joto kuvuta magugu na kuta za mchanga na kupaka rangi na kufanya kazi za kawaida sana huko, kufagia.

Alipokuja mmoja wa watu hao, nilikuwa nikisema ni wazee, lakini mimi mwenyewe ninapokaribia umri huo, sipendi kuutumia usemi huo. Lakini hata hivyo, walikuwa wakubwa zaidi kuliko mimi, hasa watu waliostaafu. Kulikuwa na mwanamke huyu mmoja ambaye alikuja na alikuwa akilalamika juu ya jambo fulani.

Niliuliza kama ningeweza kumuomba. Alisema, hakika. Nilimuomba, lakini hakuna kilichotokea.

Lakini mtu mwingine alikuja, Mabel Cooper. Naye akasema, loo, kuna tatizo kwenye goti langu. Imekuwa mbaya sana na daktari hawezi kufanya chochote kwa goti langu.

Kwa hiyo, niliomba goti lake pale pale. Na alirudi siku chache baadaye na akasema, Craig, wewe ni mzuri. Goti langu limekuwa bora tangu ulipoliomba.

Sasa ninahitaji kupata kazi yako kwenye mapafu yangu kwa sababu nimekuwa nikikohoa damu na daktari anafikiri nina saratani ya mapafu. Nikasema, sawa, nitakuja kwenye mapumziko yangu ya mchana na nitakuomba. Lakini wakati huohuo, nilikuwa nikiosha kuta za jirani yake wa karibu ambaye alikuwa ametoka tu kufa kwa kansa ya mapafu, mvutaji sigara.

Nilimwonyesha ndoo ya suuza, ilionekana kama shellac. Nilisema, unajua, hii labda ndivyo mapafu yako yanavyoonekana kwa sasa. Kwa kweli unahitaji kuacha sigara.

Alisema, unajua, daktari wangu anasema hivyo pia. Kwa vyovyote vile, nilipita kwenye mapumziko yake ya chakula cha mchana na nikasema, nitakuomba. Lakini iwe Mungu anakuponya au la, siku moja utakufa na unahitaji kuwa tayari kukutana naye.

Kwa hiyo, aliomba pamoja nami kumkubali Yesu kama Bwana na Mwokozi wake. Na kisha nikamwomba aponywe. Ripoti yake kwangu ilikuwa kwamba baada ya hapo hakuwahi kukohoa damu na daktari aliamua kwamba hakuwa na saratani ya mapafu.

Aliishi kwa miaka mingi, mingi zaidi. Hiyo ilikuwa tu kama Mkristo mchanga. Sikuwa waziri rasmi au chochote.

Kwa hiyo, sisi sote tunaweza kuomba. Baadhi ya watu watakuwa na vipawa zaidi katika hili kuliko wengine, lakini hili ni jambo tunaloweza kufanya ambalo linaweza kuwasaidia watu na linaweza pia kuvuta mawazo yao kwa injili. Vema, katika slaidi zinazokuja, tutaangalia Matendo 1:8, ambapo inazungumza juu ya nguvu na tunaweza kuzungumza juu ya ishara zinazoongoza kwa wongofu katika historia.

Na leo labda sitafanya hivyo kwani nimeshafanya hivyo tayari. Lakini tukiangalia baadhi ya mifano katika Matendo. Mtapokea nguvu akiisha kuja Roho.

Luka anamaanisha nini kwa kusema nguvu? Katika injili ya Luka, sio pekee, lakini mara nyingi nguvu inahusishwa na kutoa pepo au uponyaji. 436, 517, 619, 846, na 9-1. Tena, katika kitabu cha Matendo, Matendo 3:12. Sio tu uwezo au utakatifu ambao mtu huyu aliponywa.

Ilikuwa kwa jina la Yesu, kwa uwezo wake. Katika sura ya 6 na mstari wa 8, Stefano alikuwa amejaa neema na nguvu na kwa hiyo alikuwa akifanya maajabu na ishara. Katika sura ya 10 na mstari wa 38, Yesu aliyetiwa mafuta kwa Roho na nguvu alikuwa akiwaponya wote waliokuwa wameonewa na shetani.

Kwa hivyo, tunapozungumza juu ya nguvu katika Matendo 1:8, nadhani tunapaswa kufikiria sio tu juu ya nguvu ya ushuhuda kwa ujumla lakini pia kwamba Mungu mara nyingi atathibitisha ushuhuda wetu kwa kujibu maombi na kufanya mambo ambayo yatakutia watu. Ni nguvu kutoka kwa Roho na Roho ilihusishwa sana katika duru za Kiyahudi na uwezeshaji wa kinabii. Tutazungumza juu yake zaidi baadaye.

Hapa kuna picha tu ya mke wangu na mimi mbele ya nyumba ya Mabel Cooper ambapo nilimuomba. Nadhani kwa wakati huu nitaruka mbele kwa sababu nimeshazungumza juu ya ishara. Kwa kweli nina tofauti chache hapa, lakini sihitaji kuzifanya zote.

Kwa hivyo, kuvutia umakini kupitia ishara. Yawezekana Paulo alikua katika hili kupitia huduma yake. Tunasoma katika Matendo 13 ambapo Sergio Paulo anamshuhudia Elema Barges alipigwa upofu.

Hiyo inapata umakini wake. Na Matendo 14, inasema kwamba ishara na maajabu yalikuwa yakifanywa kwa mikono ya mitume, Barnaba na Paulo. Lakini ukifika kwenye Matendo 19, ni kwa aina ya mizani uliyokuwa nayo huko nyuma katika kanisa la Yerusalemu.

I mean, alikua katika hili. Na najua matukio ambayo haya yametokea leo pia, ambapo ilianza kidogo au wakati mwingine mtu alikuwa akiomba watu kwa mwaka mmoja au miwili na hakuna kitu kinachotokea, lakini walikuwa na uhakika kwamba walipaswa kufanya hivyo. Na inaweza kukatisha tamaa sana.

Kwa kawaida, hata usipowaomba watu, wakati mwingine wanapata nafuu, sivyo? Kwa hivyo, kwa sababu Mungu alijenga miili yetu mara nyingi ili kupata bora. Hiyo ni zawadi ya Mungu pia. Lakini kwa hali yoyote, baada ya mwaka mmoja au miwili, ghafla katika wiki moja, watu wengi walianza kuponywa na ilianza kuenea kutoka hapo.

Nadhani kama njia ya kutufahamisha, sio sisi, ni Mungu. Na Mungu alipoamua kuiwasha, ilikuwa tayari. Kwa hivyo, hatuchukui sifa.

Sifa ni kwa jina la Yesu. Yeye ndiye anayefanya kazi kupitia sisi. Lakini huenda Paulo alikua katika hili wakati wa huduma yake na Paulo alitambua kwamba umakini ulikuwa kwa ajili ya injili, si kwa ajili yake mwenyewe.

Kipengele kingine cha uinjilisti katika injili, wakati mwingine Mungu hupanga tu mambo. Anaweka tu mambo. Hatutarajii.

Una maono sambamba. Kornelio na Petro wote wana maono haya. Petro hangekuwa tayari kwenda kwa Kornelio kabla ya hili, lakini Mungu alimtuma kwa uwazi.

Kwa hiyo, anaenda na Mungu anatamani sana kumwaga roho. Mungu hamngojei hata Petro amalize mahubiri yake bali anakatiza mahubiri yake, na kumwaga roho juu ya hawa Mataifa waliokusanyika. Kesi nyingine iliyo wazi ni wakati Filipo anatumwa mahali fulani katika hali isiyo ya kawaida sana, lakini anafika huko na kumpata ofisa Mwafrika akisoma Biblia.

Na yule ofisa Mwafrika anamwuliza, akisoma Isaya sura ya 53 kuhusu mtumishi anayeteseka, huyu anazungumza juu ya nani? Kweli, zungumza juu ya usanidi. Namaanisha, Filipo anapata kumhubiria na Mungu ndiye aliyeweka hali hiyo. Nakumbuka wakati mmoja nilipokuwa mchungaji kijana na tulikuwa tunaenda kuwa na picnic ya kanisa.

Tulikuwa tu tunakusanyika pamoja na nina furaha kila mara kushiriki injili, lakini hilo silo nililokuwa nalo akilini wakati huo. Tulikuwa tukijiandaa. Tulikuwa wawili tu pale hadi sasa na tulikuwa tukileta baadhi ya mambo pamoja.

Na msichana mmoja akanijia na kusema, hii ni picnic ya kanisa? Nikasema, ndio. Alisema, unaweza kuniambia jinsi ya kuokolewa? Nikasema, ndio. Alisema, subiri hapo hapo.

Ndugu yangu anataka kusikia jinsi ya kuokolewa pia. Hiyo ilikuwa ni mpangilio. Ninamaanisha, Bwana alianzisha hilo.

Hatukulazimika kufanya kazi yoyote katika kesi hiyo. Kesi zingine ni ngumu zaidi, lakini tunataka kuwa watiifu katika kila hali. Jinsi tunavyoishi pia ni suala la uinjilisti.

Unajua, mwishoni mwa mahubiri ya Petro, watu 3000 walimpokea Kristo katika Matendo 2:41. Lakini ukiangalia muundo wa kifasihi wa aya ya mwisho ya Matendo sura ya pili, pia inahitimisha kwa uinjilisti mzuri kwa njia nyingine. Inazungumzia kanisa baada ya watu hawa 3000 kuongoka, wanashiriki ibada, wanashiriki chakula, wanaombeana. Wana msimamo mkali hata wanagawana mali.

Na katika mstari wa 47, Bwana alikuwa akiwapa kibali na kuongeza idadi yao kila siku, wale wanaokolewa. Kwa maneno mengine, njia moja ya uinjilisti ilikuwa kile kilichotokea kwa Petro. Mungu aliweka ishara, ishara ya ajabu, na akavutia watu wengi.

Petro alipata nafasi ya kuhubiri. Lakini katika mstari wa 47, watu waliona jinsi Wakristo walivyokuwa wakiishi na hilo ndilo lililowavuta kwenye imani. Na walikuwa wakiendelea kuongezwa kanisani.

Unaona kitu kama hicho mahali pengine katika Agano Jipya. Ninamaanisha, kwa mfano, kile Yesu anasema katika Yohana 13:34, na 35, anasema, pendaneni kama nilivyowapenda ninyi. Anaita hiyo amri mpya.

Haikuwa mpya kwa sababu ilikuwa upendo. Mambo ya Walawi 19 mstari wa 18 ulizungumza juu ya kupendana kama nafsi yako, lakini ilikuwa mpya kwa sababu ilikuwa kiwango kipya. Mpendane kama nilivyowapenda ninyi.

Hivi ndivyo watu wote watajua kwamba ninyi ni wanafunzi wangu. Mkipendana kama nilivyowapenda ninyi, kama tunaishi kwa namna ambayo watu wanaweza kuuona moyo wa Yesu, basi wanafunuliwa kwa Yesu kupitia hilo. Na hiyo itavuta mawazo yao.

Hiyo nayo ni ishara. Katika Yohana 17:23, anaombea umoja wa wafuasi wake ili ulimwengu upate kujua, Yesu asema, kwamba wewe, Baba, umewapenda wao kama vile ulivyonipenda mimi. Sasa, tukizungumzia umoja, watu wanajadiliana kuhusu umoja wa makanisa.

Si lazima sote tuwe wa kanisa moja. Hatupaswi hata kuamini kitu kimoja. Sisi ni kaka na dada ikiwa tunamwamini Yesu kama Bwana na Mwokozi wetu na kumfuata.

Lakini katika suala la umoja, umoja ni wakati tunapendana. Umoja ni tunapofanya kazi pamoja, tunahudumu pamoja kwa ajili ya injili. Naam, hizi ni baadhi ya njia mbalimbali za kupata usikivu wa injili.

Sasa, wapi kwenda? Naam, juu ya hili tunapaswa kusawazisha mambo mbalimbali. Lakini jambo muhimu zaidi, bila shaka, ni mahali ambapo Mungu anaongoza. Ninamaanisha, ikiwa Mungu anakuongoza, basi bora uende huko.

Na inaweza kuwa ngumu. Inaweza kuchukua miaka kuona matunda, au unaweza kuyaona haraka. Kwa kweli, kwa kawaida, Mungu hutupitisha katika majaribio kabla hajatupa matunda mengi ili tusijivune vichwani mwetu.

Lakini pale Mungu anapotuongoza, wakati mwingine inaweza kuwa kwa muda mfupi tu. Huenda tukalazimika kupata taarifa kwa muda. Unaona kwamba katika Matendo sura ya 8 na mstari wa 29, ambapo Roho anamwambia Filipo, enenda, ujiunge na gari hili.

Na anamshiriki Kristo na ofisa wa mahakama ya Kiafrika. Au katika sura ya 10 na mstari wa 19, ambapo Roho anamwambia Petro, kuna baadhi ya watu ambao wamekuja kukuona. Unahitaji kwenda nao.

Nimewatuma kwa sababu ya maono ambayo Kornelio alikuwa amepokea. Naam, wakati mwingine uongozi wa Roho ni hasi. Kwa mfano, katika Matendo sura ya 16 na mstari wa 7, haikuwa vigumu sana wakati Paulo alipokuwa akifuatilia hatua za mahali alipokuwa akiinjilisha pamoja na Barnaba, lakini hakuwa akiongoza misheni hapo awali.

Na sasa anatoka nje ya makanisa haya ambayo tayari wameyaanzisha. Na inaonekana kama mambo yanaanza. Roho anasema hapana anapotaka kwenda Bithinia.

Roho anasema hapana anapotaka kwenda Asia, Asia akimaanisha jimbo la Kirumi la Asia na Asia Ndogo Magharibi. Sasa kwa kuwa hapana ilikuwa hapana ya muda katika Matendo 16:6. Baadaye, anaishia, kuna uamsho mkuu huko Asia Ndogo, lakini hakuwa tayari bado. Huenda amevuruga mambo.

Kwa hiyo, Roho akasema, hapana, hakwenda huko. Kisha wanafika Troa, ambako ni mahali pa kawaida pa kwenda. Ni takriban watu laki moja.

Ni jiji la kimkakati sana, lakini anafika Troa na ana maono ya usiku. Na maono ni mtu kutoka Makedonia akisema, Vuka uje Makedonia utusaidie. Yeye na wengine, pamoja na Luka, wanakusanyika na wanafasiri hilo.

Wanasema, hiyo inamaanisha nini? Ni lazima kumaanisha tunatakiwa kwenda Makedonia. Na hayakuwa maono ya Yesu kutokea. Haikuwa kitu chochote wazi zaidi ya hayo.

Na wanafika Makedonia na kupigwa na kuteseka kupitia Makedonia. Filipi ni ngumu. Thesalonike ni ngumu.

Wanafukuzwa hata Berea. Inawabidi kustahimili kulingana na mwongozo waliokuwa nao. Lakini ulikuwa ni uwongofu na uwongofu mwingine ni bora kuliko kutokuwa na uwongofu.

Kwa hiyo, walikwenda na walichokuwa nacho. Wakati fulani tunaweza kufikiri kwamba Mungu anatuongoza mahali fulani kwa sababu moja. Mungu anaweza kuwa na sababu tofauti akilini, lakini tukifanya yote tuwezayo kufuata mwongozo wake, Mungu anaweza kuagiza hatua zetu.

Kazi yetu ni kufanya tu uwezo wetu. Wakati mwingine ilikuwa ni kesi ya milango wazi. Wakaondoka Makedonia kwenda Akaya.

Kwa kweli, Paulo alifukuzwa kutoka Makedonia na ilimbidi kwenda Akaya. Lakini kulikuwa na milango wazi katika Akaya na alipata kuhudumu huko. Haitaji ufunuo wowote.

Huenda Paulo alikuwa na moja, lakini kimsingi tunachojua ni kwamba Paulo alipaswa kwenda Akaya. Alipelekwa huko kama mahali pa kumuweka salama zaidi. Watu walikuwa na mawazo wazi zaidi pale chini.

Na nyakati fulani mapenzi ya Mungu, uongozi wa Mungu, hutuongoza kwenye mateso. Matendo sura ya 21, kuna maonyo ya kinabii. Haya ndiyo utakayokabiliana nayo ukienda Yerusalemu.

Na marafiki wa Paulo walikuwa wanasema, usiende kwa sababu tunajua kile ambacho Roho anasema. Na Paulo alisema niko tayari kufa nikihitaji. Paulo alijua mapenzi ya Mungu kwake.

Na kwa hiyo, unajua, kwa kadiri ilivyokuwa kwamba kaka na dada zake walimpenda na kwamba walikuwa wakisikia sehemu ya kile ambacho Mungu alikuwa akisema, ilikuwa nzuri kwa Paulo kuonywa, lakini Paulo alijua alipaswa kwenda. Na hatimaye, wakaacha na kusema, Mapenzi ya Bwana yatimizwe. Kwa sababu Mungu anakuongoza katika jambo fulani haimaanishi hutakuwa na wakati mgumu nalo.

Haimaanishi hautateseka. Kwa kweli, kwa kawaida, tunapoingia kwenye kitu kinachovunja ardhi mpya, kutakuwa na ugumu. Huna haja ya kuichokoza.

Huna haja ya kusema, tafadhali nipe au utuongoze kwenye majaribio. Lakini ikiwa inakuja, na kwa kawaida itakuja, Mungu hutumia hiyo kutufundisha kumtegemea zaidi na anatufanya kuwa na nguvu zaidi. Na katika sehemu ambazo Paulo alihudumu, kama kule Thesalonike na Filipi, waliona yale aliyopitia.

Naye aliweza kukata rufaa kwa hilo na kusema, unajua inagharimu nini kumfuata Yesu. Na waliweza kustahimili kwa nguvu zaidi kwa sababu hiyo. Kwa sababu ya kwenda kwake Yerusalemu, aliweza kuhubiri injili hekaluni.

Aliweza kuhubiri injili huko Rumi alipokuwa mfungwa. Alipanga kwenda Roma hata hivyo, lakini akiwa mfungwa, alipata kuwahubiria watu ambao hangewahubiria vinginevyo, washiriki wa Walinzi wa Mfalme, hata kuwasilisha injili mbele ya mahakama ya Nero. Pengine Nero hakuwepo mara ya kwanza hata hivyo, lakini kuwasilisha injili mbele ya mahakama ya kifalme.

Wakati hatuna mwelekeo wowote, hata hivyo, tume inabaki. Matendo sura ya kwanza na aya ya nane. Katika Matendo sura ya 13 na mstari wa pili, tayari walijua

kwamba walikuwa wametumwa, lakini walikuwa hawajaenda kwa sababu ulikuwa haujafika wakati.

Lakini sasa walitumwa nje. Kwa hivyo, haimaanishi kuwa tutahamia mahali fulani. Baadhi ya Wakristo wa kwanza walilazimika kuhama kwa sababu waliteswa na Mungu alikuwa akitumia hiyo kueneza injili.

Lakini wakati mwingine ni pale ulipo. Unaishiriki tu na watu walio karibu nawe na unaishiriki kawaida tu kwa sababu hii ndio muhimu kwako. Hiki ndicho unachokipenda.

Lakini hata tusipokuwa na mwelekeo fulani au tume fulani, tuna tume ya jumla, tume kubwa. Tunaweza kuanza na uhusiano ambao Mungu hutoa. Kweli, 12 ilianza wapi? Walianzia Yerusalemu walipokuwa wakati huo.

Si walikokuwa wametoka, bali ni pale walipokuwa. Sasa labda walikaa huko kwa muda mrefu sana, lakini Bwana alikuwa na njia yake ya kuhakikisha kwamba injili inaenea zaidi ya Yerusalemu. Kulikuwa na Wakristo Wayahudi walioishi nje ya nchi, yaani, waamini Wayahudi kutoka nje ya Yudea, nje ya Yerusalemu ambao walikuwa wamekaa Yerusalemu.

Matendo 11:20 inasema walikuwa waamini kutoka Foinike, Kipro, na Antiokia. Walianza kushiriki injili na watu kutoka katika vikundi vyao vya watu huko Antiokia. Huenda ikawa kile ambacho watu wengine wanakiita uinjilisti wa urafiki.

Waliweza kufanya uinjilisti wa kimahusiano na watu ambao walikuwa na mambo yanayofanana nao na baadhi ya mambo ya kawaida. Hatimaye tunaweza kuishiriki na Wagiriki pia. Walianza kubadilika kwa njia hiyo, ambayo ilikuwa ngumu zaidi kwa mtu kama Peter.

Watu hawa tayari walikuwa na tamaduni mbili. Tayari walikuwa na miunganisho ya kitamaduni ambayo ilizidi aina ya miunganisho ya kitamaduni ambayo Petro na 12 walikuwa nayo. Barnaba na Sauli katika Matendo 13 wanaondoka kwenda Kipro.

Kweli, kwa nini Kipro? Jambo moja pengine palikuwa mahali pa karibu pa kuendea, lakini jambo lingine lilikuwa, nadhani Barnaba alikuwa anatoka wapi? Ninamaanisha, Barnaba alikuwa na uhusiano huko Cyprus, kwa hiyo ilikuwa na maana. Paulo anahudumu katika Kilikia. Matendo haichunguzi hilo kwa undani, lakini Matendo 9:30 inasema alikwenda Kilikia na pia Siria na tayari alikuwa Shamu.

Na Wagalatia 1:21 inasema kwamba alihudumu katika Shamu na Kilikia. Kwa hivyo, haishangazi kwamba angekuwa na miunganisho huko. Baadhi ya hizo zinaweza kuwa hazijafanya vizuri sana kwani lazima awe mwangalifu hapo baadaye.

Lakini kwa vyovyote vile, katika Matendo 13, kwa nini walienda Antiokia ya Pisidia? Kulikuwa na maeneo mengi ya watu kwenye pwani. Huenda Antiokia ya Pisidia ilikuwa na raia Waroma 5,000 pamoja na wakaaji wengine. Na baadhi ya miji ya pwani ilikuwa na watu kama 100,000.

Kwa nini uende Antiokia ya Pisidia? Naam, katika kesi hii, Matendo haituambii hili, lakini kunaweza kuwa na sababu ambayo archaeology inapendekeza. Bila shaka, ukisafiri kuelekea kaskazini kutoka Pafo, unafika eneo la pwani ilhali ukiingia ndani, unaenda Antiokia ya Pisidia. Lakini kuna mambo mengine katika pwani ya Lisia ambayo yalikuwa na watu wengi zaidi.

Kwa nini uende Antiokia ya Pisidia? Tunajua kutokana na akiolojia kwamba Sergii Polliae, familia ambayo Sergio Paulo, gavana wa Kupro alikuwa sehemu yake, Sergii Polliae alikuwa na mashamba makubwa katika eneo hilo, kaskazini-mashariki mwa Antiokia ya Pisidia na kaskazini mwa Acanium. Na kwa hivyo labda walikuwa wakienda kwa sehemu huko kwa sababu walikuwa na miunganisho. Huenda walikuwa na barua ya utangulizi kutoka kwa Sergio Paulo.

Sasa, Paulo alienda hasa mahali ambapo alikuwa na vifaa vya kipekee. Wakati fulani nimetazika kwa sababu nilipenda kuwahudumia watu mmoja-mmoja mtaani, lakini Bwana alinipa karama za masomo na kulikuwa na sehemu ambazo ningeweza kwenda kwa sababu ya karama hizo ambazo watu wengine hawakuweza kwenda. Na kwa hivyo, niligundua, sawa, kama vile ninapenda kufanya vitu vingine pia, ninahitaji kwenda mahali ambapo nina vifaa vya kipekee.

Paulo alienda hasa mijini. Antiokia, ambapo anahudumu mwanzoni mwa Matendo 13 na mwishoni mwa Matendo sura ya 11, Paulo alikuwa na vifaa vya kipekee kwa hilo. Baadhi ya maeneo ameandaliwa kwa ajili ya kipekee, lakini Paulo alielimishwa.

Alikuwa raia wa Roma. Kulikuwa na mahali ambapo angeweza kuhudumu kwa njia maalum, kama Rumi, kwa sababu alikuwa raia wa Kirumi, ambapo watu wengine hawangepata kusikilizwa kwa urahisi. Au hata huko Korintho au Filipi ambazo zilikuwa koloni za Kirumi, au hata Antiokia ya Pisidia ilikuwa koloni ya Warumi.

Haya yalikuwa mahali ambapo Paulo alikuwa na uvamizi maalum. Efeso ilimpa aina tofauti ya kuingilia maalum kwa sababu ya elimu yake na uzoefu wake. Huenda Paulo alitambua baadhi ya haya alipokuwa kweli, baada ya kupigwa huko Filipi, mlinzi wa gereza wa Filipi anaweza kuwa alisema, unajua, mara tu anapogundua kuwa wao ni raia wa Kirumi, unajua, hiyo inaheshimiwa hapa.

Kwa kweli wanachukulia hilo kwa uzito hapa. Wanachukulia kwa uzito sheria kwamba huruhusiwi kuwapiga raia wa Kirumi hapa. Paulo na Sila wakiwa raia wa Kirumi basi ikawa suala kubwa katika maeneo mengine ambayo wangeenda.

Na sababu moja labda Paulo anakaa miezi 18 huko Korintho. Ninachopenda kufikiria, bila shaka, jambo la kwanza ni uongozi wa Mungu. Lakini suala lingine ninalopenda kutafakari ni wapi injili haitahubiriwa nisipoifanya? Ikiwa sina mwongozo wowote maalum, ikiwa nitalazimika kufanya chaguo kati ya vitu viwili ambavyo viko wazi kwangu, nataka kufanya lile ambalo halitafanyika ikiwa sitaifanya.

Mtu mwingine anaweza kwenda hapa. Huduma yao inaweza kuwa kubwa zaidi. Msifu Mungu kwa huduma yao.

Lakini kama sisi sote tutaenda hapa na kugawanya huduma na hili lisitimie, hiyo si nzuri. Kwa hiyo, ikiwa ni muhimu, basi hiyo ni moja ya mambo ya kuzingatia. Jambo lingine la kuzingatia ni vituo vya kueneza utamaduni maarufu.

Antiokia ilikuwa na tamaduni nyingi. Walikuwa na timu ya uongozi wa tamaduni nyingi huko kwa sababu ilikuwa ya kitamaduni. Na mara nyingi neno lilienea kutoka mijini na kutoka maeneo haya yenye tamaduni nyingi.

Paulo anaweza kufanya hivyo huko Efeso. Inasema kwamba alipokuwa Efeso katika Matendo sura ya 19 mistari 10:17 na 20, neno la Bwana likaenea kutoka huko hadi jimbo lote la Asia ya Kirumi, Efeso ukiwa ni mji mashuhuri zaidi katika Asia ya Kirumi. Watu walikuwa wakija na kuondoka kutoka Efeso wakati wote.

Ikiwa ungefikia watu huko, ungekuwa unawafikia watu kutoka kwa vikundi vya watu wengine na kutoka maeneo ya karibu na ingeenea haraka. Unaweza kufikiria katika nchi yangu, unaweza kufikiria vyuo vikuu ambapo mauzo ya kizazi ni kama miaka minne mara nyingi. Watu wengine huchukua muda mrefu, lakini miaka minne.

Unaweza kufikiria wanafunzi wa kimataifa, ambao baadhi yao wataweza kurudi na habari njema, kama vile ofisa wa mahakama ya Kiafrika alivyoweza kuirudisha pamoja naye. Katika muktadha wako, inaweza kuwa tofauti, lakini popote ulipo, maeneo ya kitamaduni, mahali ambapo unaweza kufikia vikundi vya watu ambavyo vinaweza kufikiwa huko, huenda ushitaji kusafiri maili 500 au maili 700 au kujaribu kusafiri kundi zima la maeneo tofauti. Mungu anaweza kuwaleta watu kwako.

Na Antiokia palikuwa mahali kama vile na Paulo alikuwa tayari kuwafikia watu huko. Lengo la Paulo ndani ya himaya hiyo lilikuwa Rumi. Huenda umesikia usemi kwamba barabara zote zinaelekea Roma.

Naam, hiyo ni kwa sababu Roma ilijenga barabara, lakini ilikuwa kweli. Watu walikuwa wakija na kuondoka. Paulo, kabla hajaenda Rumi, Warumi 16 inaonyesha kwamba alijua watu wengi sana huko Rumi.

Kwa nini? Kwa sababu watu walikuwa wakija na kuondoka kutoka Roma wakati wote. Ikiwa ungefikia moyo wa ufalme, ungefika Roma, ujumbe ungeenezwa kutoka huko vizuri sana. Leo, vizuri, labda mtandao ni mfano wa hilo.

Ni vizuri kuwa na kitu ambacho kina mwelekeo wa kusanyiko ili uweze kuwafunza watu, lakini mtandao ni mahali ambapo watu wengi hukusanyika kiakili. Labda siku moja gridi ya umeme itapungua na hiyo haitakuwa kweli, lakini sasa hivi ni mahali ambapo tuna fursa nyingi. Hakikisha tu unajua unachofanya.

Kuna baadhi ya Wakristo wanasema baadhi ya mambo kwenye mtandao. Nisemeje hili? Kabla ya kuongoka kwangu, nilikuwa mtu asiyeamini Mungu, na hivyo ninawapenda wasioamini kuwa kuna Mungu. Nina uelewa wa watu wasioamini kuwa kuna Mungu, lakini baadhi ya watu wapya wasioamini Mungu wanaeneza upuuzi kwenye mtandao.

Hawana wazo hata kidogo wanachozungumza. Wanachukua vitu vingine kutoka kwa mtandao. Wakati mwingine wanachukua mambo kutoka kwa wasomi ambao ni wasomi katika eneo moja, lakini hawana ujuzi hata kidogo wa falsafa au mambo ambayo wao wanazidisha .

Lakini wakati mwingine kuna Wakristo wanaofanya jambo lile lile, na ni jambo la aibu. Ninawafahamu baadhi ya walalahoi ambao wanaona aibu kuhusu baadhi ya walalahoi wapya kwenye mtandao, na ninawafahamu baadhi yetu Wakristo ambao tunaaibishwa na baadhi ya mambo ambayo baadhi ya Wakristo wanafanya kwenye mtandao. Tafadhali fahamu unapozungumza kuhusu mambo, lakini zaidi ya yote, chochote unachofanya, fanya kwa upendo kwa sababu tumeitwa kuwapenda jirani zetu hata iweje.

Katika suala la kufikia nje, vifaa. Kweli, tuna nyenzo nyingi ambazo tunaweza kujifunza kuhusu vifaa na vitendo, ingawa baadhi yake kimsingi ni kwa utamaduni huo, lakini inatupa mifano kuhusu kuwa muhimu kwa tamaduni zetu wenyewe. Kwa mfano, walikutana nyumbani.

Hawakuwa na majengo ya umma kwa kawaida. Wangeweza kukutana katika hekalu la Yerusalemu, lakini hamtakutana katika hekalu la Aphrodite huko Kipro au hekalu la Artemi huko Efeso au karibu na Efeso au Parthenon, hekalu la Athena huko Athene. Kwa hiyo, watu walikuwa wakikutana, hasa majumbani.

Hilo lilikuwa suala la vifaa. Hiyo ndiyo ilikuwa inapatikana kwa karne tatu za kwanza. Hapo ndipo hasa kanisa lilipokutana.

Sio kwamba walikuwa wakipinga kukutana mahali pengine. Ninamaanisha, Paulo alizungumza katika masinagogi na wangetumia nyumba kubwa zaidi wanapokuwa na

nyumba kubwa zaidi. Na huko Yerusalemu, walikuwa na mikutano ya nyumbani na walikuwa na mkutano mkubwa zaidi.

Lakini nyumba zinafaa kiuchumi. Nyumba pia ni rahisi ikiwa kuna mateso. Nyumba ziko karibu ili watu waweze kufika ikiwa wanahitaji kutembea katika suala la kufikia vitongoji.

Bila shaka, wakati huo hawakuwa na magari, lakini walitumia walichonacho na walichokuwa nacho kilikuwa na matokeo. Kwa kweli, katika nyumba, walikuwa na njia ambazo wangeweza kuwafunza watu kwa njia ya karibu zaidi. Huduma ya timu ilikuwa sababu nyingine.

Katika Matendo sura ya 13 na kwingineko, unaona kwamba una uongozi wa timu katika Matendo sura ya 13, mistari miwili ya kwanza na Barnaba na Sauli wanatumwa kama timu ya misheni na wanamchukua Marko pamoja nao. Baadaye, Paulo anapoenda pamoja na Sila, anamandikisha Timotheo aende pamoja naye, kisha Luka anajiunga nao. Baadaye katika Matendo sura ya 20, Paulo ana watu wengi ambao amekuwa akiwashauri, wawakilishi kutoka miji mbalimbali wakija pamoja naye Yerusalemu kubeba sadaka.

Ingawa Luka hataji sadaka kiasi hicho, mara moja tu. Lakini kwa hali yoyote, huduma ya timu. Sasa, mimi ni mjuzi na mara nyingi nimetoka peke yangu kwa sababu, sawa, kama Paulo huko Athene, kama hakuna mtu pamoja nawe, hiyo haimaanishi kwamba hupaswi kushiriki injili.

Lakini kwa makusudi, kwa kawaida ni bora kwenda nje na mtu. Nimepigwa mara nyingi zaidi pengine kuliko lazima kwa sababu ya kwenda nje peke yangu katika maeneo ambayo wakati mwingine yalikuwa hatari. Lakini suala jingine la vifaa tunaloliona katika ukuaji wa kanisa ni muundo wao wa uongozi.

Walikuwa na wazee au waangalizi. Sasa, miundo hii ya uongozi ilikopwa kutoka kwa utamaduni mkubwa. Israeli ya kale ilikuwa na wazee ambao wangeongoza mambo ya kijiji cha mahali hapo na wazee wangesimamia masinagogi.

Mwangalizi wa cheo alitumiwa katika baadhi ya mipangilio ya uongozi wa Kigiriki na pia neno la Kiebrania linalolingana nayo, Mabachar, linatumika, ikiwa ninatamka sawasawa, linatumika katika Hati-kunjo za Bahari ya Chumvi kwa waangalizi wa jumuiya ya Qumran. Wakati mwingine kuna kitu tayari kinapatikana katika tamaduni. Sio lazima kuwa tofauti kabisa.

Ikiwa inafanya kazi, unaweza kuibadilisha, mradi hakuna chochote kibaya nayo. Na walichukua baadhi ya miundo ya uongozi ndani ya utamaduni. Paulo alitaka kuwe na viongozi katika makutaniko ya mahali ili kuipa utulivu.

Kwa hiyo, katika Matendo 14:23, wanaporudi kupitia makanisa haya, ndio kwanza wameanzisha makanisa haya. Si kama hawa ni wazee ambao ni Wakristo wenye uzoefu, lakini wao ndio bora zaidi walio nao. Na kwa hivyo, wanawaweka wasimamizi kwa wakati ili kusaidia kusimamia mambo.

Unapaswa kufanya kazi na ulichonacho. Kwa hivyo pia, suala lingine la vifaa, la nne ninalotaja, ni kwamba walikuwa tayari kuamini kile ambacho Mungu alikuwa anafanya. Ndiyo maana wangeweza kukasimu.

Ndiyo maana wale kumi na wawili walikuwa tayari kuwakabidhi wale saba katika Matendo sura ya sita, wakifuata mfano wa Musa katika Kutoka 18 na Kumbukumbu la Torati 34, kuwakabidhi wazee 70 au kuwakabidhi Yoshua, wakiweka mikono juu ya Yoshua. Ndipo roho ikaja juu yake kama vile ulivyofanya na wale saba katika Matendo sura ya sita. Kukabidhi kazi kunamaanisha tunaamini kile ambacho Mungu anafanya.

Sasa tunajua kutoka mahali pengine katika Agano Jipya kwamba wakati mwingine hufanya kazi vibaya. Unajitahidi kadiri uwezavyo kuhakikisha kuwa unakabidhi kwa watu ambao wanawajibika sana. Na walifanya hivyo katika Matendo sita, lakini nyakati fulani watu hubadilika ama chochote kile, lakini tunafanya vizuri tuwezavyo.

Paulo aliweka viongozi tena katika Matendo 14:23. Baadaye katika nyaraka za kichungaji, inaposema, weka mikono juu ya mtu ghafla, usiweke mikono juu ya mtu yeyote haraka sana. Naam, hii ni msisitizo. Hapa ndipo wamekuwa na waumini kwa angalau miaka 10.

Kwa hiyo, wana zaidi ya kufanya kazi nao. Lakini wakati mwingine lazima ufanye kazi na ulichonacho na usaidie tu kadri uwezavyo na hilo. Ile uwezavyo, lakini Paulo anaendelea kufukuzwa kutoka mijini.

Kwa hiyo, anafanya anachoweza. Kuamini kile Mungu anachofanya. Pia, unaona katika Matendo sura ya nane, kutiwa nguvu kwa roho.

Naam, ni nini kutiwa nguvu kwa roho katika kitabu cha Matendo? Matendo sura ya kwanza katika mstari wa nane, roho itakuja juu yenu nanyi mtakuwa mashahidi. Uwezeshaji wa roho ulikuwa kwa ajili ya ushuhuda. Na hayo yanawajia waumini wote.

Katika Matendo sura ya pili, anasema mwishoni mwa mahubiri yake katika 2:39, ahadi hii ni kwa ajili yenu na kwa watoto wenu na kwa wote walio mbali. Lakini njoo kwenye Matendo sura ya nane. Sasa, Wayahudi walitazamia kwamba kurudishwa kwa Israeli, kwamba Mungu angemimina roho yake juu ya watu wake.

Hawakutarajia kwamba roho hiyo ingemiminwa juu ya Wasamaria. Lakini wakati Wasamaria walipopokea ujumbe kuhusu Yesu, watu wa Yerusalemu walikuwa kama, vizuri, tunahitaji kuangalia katika hili. Philip alikuwa zaidi ya kitamaduni.

Alikuwa ametangulia na ilimbidi aondoke Yerusalemu hata hivyo. Na Petro na Yohana walikwenda huko na wakaona huyu ni Mungu. Wakaweka mikono juu ya Wasamaria ili Wasamaria wampokee huyo roho.

Naam, nini uhakika wa kwamba? Kumbuka roho imetolewa kwetu kwa ajili ya nini. Bila shaka, Mungu hutupatia roho kwa sababu zaidi ya moja. Lakini katika Matendo, lengo kuu ni kwamba tunawezeshwa na roho kuwa mashahidi.

Wasamaria hawakuwa tu vitu vya utume tena. Wasamaria wakawa washirika katika utume. Na wakati mwingine huko nyuma, tumekuwa na wamishenari wanaoenda mahali fulani, wataanzisha makanisa na kisha wataendesha makanisa kwa miaka mia moja.

Lakini huo haukuwa kielelezo tulicho nacho katika kitabu cha Matendo. Ni vizuri kwenda mahali na kuanzisha makanisa. Lakini ukishakuwa na waumini wanaofikia kiwango chochote cha ukomavu, basi wanakuwa washirika.

Sasa unaweza kuwa na washirika ambao wana uzoefu zaidi na tunatumai watu watawategemea washirika ambao wana uzoefu zaidi. Ni wazi, watu walitazamia kanisa la Yerusalemu kwa uongozi katika mambo mengi. Lakini pia tunapaswa kutambua kwamba Mungu huwapa watu wake wote roho hiyo.

Sisi sote tunakuwa ndugu na dada. Na ndio, watu wanavuruga, lakini tunahitaji kuwa tayari kuamini kazi ya roho katika ndugu na dada zetu na kusikiliza watu ambao wana mitazamo tofauti ya kitamaduni. Wanaweza kuwa ndio wanaofaa kufikia utamaduni wao wenyewe.

Lakini bila shaka, tunataka kuwasikiliza wale walio na uzoefu wa pekee. Hilo ndilo tunaloweza kujifunza kutoka kwa mtu mwingine. Logistics zaidi, hatua ya tano, watu wenye rasilimali za kiuchumi.

Sasa, kama ulikuwa katika mwendo wangu wa Mathayo, ulinisikia nikisema mengi ya yale ambayo Yesu alisema kuhusu mali. Na Luka ana nguvu zaidi juu ya hilo, kuhusu kugawana mali na maskini. Tutazungumza zaidi kuhusu hilo katika Matendo sura ya pili.

Lakini hiyo haimaanishi kuwa tunawalipua watu ambao wana rasilimali za kiuchumi. Sote tumepewa zawadi tofauti za kuleta na watu walio na rasilimali za kiuchumi wana zawadi ya kuleta. Unaona kwamba katika Luka sura ya nane katika mstari wa tatu, kulikuwa na wanawake waliokuwa wakisafiri pamoja na wanafunzi, wakisafiri

pamoja na Yesu na wanafunzi waliokuwa wakimhudumia kutokana na mali zao wenyewe.

Hawa walikuwa wanawake wenye hali nzuri na walikuwa wakisaidia kuhudumia misheni. Hakuna mtu aliyekuwa akitajirika kutokana na hilo. Hakuna mtu aliyekuwa akiishi kwa mali, lakini walikuwa na chakula cha kula.

Matendo sura ya 18, mstari wa saba, wakati zawadi inapopokelewa kutoka kwa kanisa la Makedonia, Paulo anashukuru kuwa na hiyo na anaweza kujitoa kikamilifu zaidi katika suala la muda wake kwa huduma ya neno. Pia tuna watu wenye nyenzo za kufundishia. Tunaona hivyo kwa Krispo, ambaye alikuwa mkuu wa sinagogi mwaka 1808.

Anastahili kutajwa. Anakuwa muumini. Naam, tayari ana historia fulani.

Tayari anajua baadhi ya mambo ambayo yanaweza kusaidia. Sasa hiyo haimaanishi kwamba amekomaa katika Bwana, labda kama mtu mwingine, lakini watu wengi katika Korintho walikuwa waamini wapya katika hatua hii. Wote isipokuwa Paulo na pengine Akila na Prisila.

Lakini Apolo, yeye ni muumini mpya kabisa. Inabidi afafanuliwe mambo, mambo mengine haelewi, lakini amejipanga sana katika Torati hivi kwamba akishaelewa, anaweza kuzungumza kwa ufasaha ndani ya miduara yake ya ushawishi na ndani ya miduara ambayo inaweza kusikiliza aina ya hoja ambazo aliweza kuzitoa. Kwa hivyo kuna watu wenye nyenzo za kufundishia, watu wenye asili ambayo huwapa kwa njia maalum.

Iwe historia yako ni kama mvuvi, mvuvi, unaweza kuwa mvuvi wa watu. Ikiwa malezi yako ni mchungaji, unaweza kuwa mchungaji wa watu, kama vile Musa na Daudi au wanafunzi waliokuwa wavuvi. Mungu, si mara zote, baadhi ya mambo ambayo tunapaswa tu kuyaacha nyuma yetu, lakini Mungu mara nyingi atachukua vitu kutoka kwa historia yetu kwa njia ambazo hatungefikiria na kuvitumia kwa manufaa.

Kisha kuna mambo ya kutisha katika historia yetu ambayo tu, unajua, tunahitaji kufarijiwa, lakini tunaweza kupata kwamba watu wengine wanaweza kufarijiwa kupitia faraja tunayopokea kutoka kwa Bwana kwa mambo hayo. Kwa hiyo watu wenye rasilimali za aina fulani, tusipuuze rasilimali zilizo katika mwili wa Kristo. Watu wana zawadi na ujuzi.

Nilipokuwa mchungaji, kulikuwa na mtu fulani katika kutaniko ambaye alikuwa gwiji wa maigizo. Kwa hiyo, tulitumia ujuzi wake kutanikoni. Kulikuwa na mtu ambaye alikuwa gwiji wa gitaa ambaye tungeweza kutumia ujuzi wake.

Na kulikuwa na idadi ya ujuzi tofauti tayari huko na wengine ambao walitaka kukuza ujuzi. Jambo lingine ambalo ni muhimu, ni muhimu kuripoti kwa msingi wako wa nyumbani au wafuasi wako. Ninamaanisha, ni jambo moja ikiwa wewe ni kituo cha nyumbani na unahudumia watu walio karibu nawe, lakini ikiwa mtu ataenda katika hali tofauti za kitamaduni, iwe ni katika nchi nyingine au hali ya aina nyingine ndani ya nchi hiyo hiyo, akifikia vikundi vingine vya watu au kuhamia sehemu isiyohubiriwa sana ya nchi, ni muhimu kuripoti nyumbani kutoa usaidizi, watu wanaotoa msaada wa kifedha, maombi au msaada.

Kwa sababu ya hali yangu ya sasa, sihitaji usaidizi wa kifedha. Sijaihitaji. Sihitaji usaidizi wa kifedha.

Bwana aliitoa kwa njia tofauti hapo awali, lakini mara mbili tu nilifikiri nilijaribu kutafuta pesa kwa kusudi na sina zawadi ya kuchangisha. Haikufanya kazi vizuri katika hali zote mbili. Lakini msaada wa maombi ninahitaji.

Ninakusanya watu wa kuniombea. Na nina timu ya karibu ya wafuasi wa maombi, takriban watu 20. Hiyo ni idadi tu ya watu nilionao au wa karibu wanaofanya hivyo.

Inaweza kuwa nambari tofauti, lakini kwao, mimi hutuma sasisho za maombi mara kwa mara. Kweli, kwa hali yoyote, suala lingine la vifaa, msamaha wa kisheria au msamaha wa utangazaji. Wakati fulani watu wanawawakilisha vibaya Wakristo na wanamwakilisha vibaya Yesu na wanapotosha kile ambacho injili inahusu.

Vema, Matendo 24 hadi 26 inahusu nini? Paulo ameshtakiwa kwa uwongo na una sehemu hii ndefu ya kuomba msamaha. Hiyo inatuonyesha kwamba kuomba msamaha ni jambo muhimu kufanya. Na kama sisi kufuata mfano wa Luka, basi sisi pia kuwa na wasiwasi.

Namaanisha, huwezi kukanusha kila uvumi. Huwezi kukidhi mashaka ya kila mtu. Paulo anazungumza juu ya jinsi alivyokuwa mlengwa wa kashfa.

Baadhi ya watu walimheshimu. Baadhi ya watu hawakumheshimu. Ilibidi aishi na wote wawili.

Lakini msamaha wa kisheria, utangazaji wa msamaha, kwa kadiri inavyowezekana, huwaweka watu kwenye ukweli. Ikiwa ni mashtaka ya uwongo katika kanisa la kwanza, walisema Wakristo walikuwa na hatia ya kujamiiana na kula nyama ya watu kwa sababu hii pengine ni, hasa katika karne ya pili, walisema Wakristo wanasema, nakupenda, ndugu. Nakupenda, dada.

Ah, kujamiiana. Au Wakristo wanasema wanakula mwili na damu ya Bwana. Ah, ulaji nyama.

Kweli, ilisaidia kwamba Mungu aliinua waombaji kusema, hapana, haelewi hii kabisa. Na tetesi hizi zimepindisha ukweli kabisa. Kweli, hutashawishi kila mtu, lakini ni muhimu kuwafahamisha watu ukweli ili angalau baadhi ya watu waweze kusadikishwa.

Kweli, suala lingine na vifaa, usiwe mjinga. Matatizo yatakuja. Unaona kwamba katika kitabu cha Matendo, mateso, mgawanyiko wa ndani, na kadhalika.

Kwa hiyo, vifaa vingine vyote, ni vyema, lakini mapema au baadaye utakabiliwa na matatizo. Na unisamehe katuni zangu. Ni kitu ambacho mimi hutumia wakati mwingine ninapofundisha.

Kwa hiyo, pamoja na hayo, tunajitayarisha kuingia katika Matendo sura ya kwanza. Ninataka kutoa maelezo ya utangulizi juu ya Matendo sura ya kwanza kwa sababu ninataka kufuatilia mada ya Matendo ya kwanza na ya pili pamoja. Na hiyo itakuwa sehemu inayofuata.

Lakini acha kwanza nitoe maelezo ya utangulizi juu ya Matendo sura ya kwanza. Ni kawaida kuwa na recapitulation. Unapokuwa na kazi ya juzuu mbili au kazi ya juzuu nyingi, sauti ya baadaye inaweza kurudisha mwisho wa juzuu lililopita.

Na hivyo ndivyo ulivyo na Luka 24. Mengi ya hayo yameelezwa kwa mukhtasari, kwa ufupi, mwanzoni mwa Matendo sura ya kwanza. Na inarudia baadhi ya mambo huko kwa undani zaidi, mambo ambayo Luka hasa anataka kusesitiza.

Kumbuka, wanahistoria walikuwa na uhuru wa kupanga upya mambo. Walikuwa na uhuru wa kufafanua. Tofauti ya maneno ilikuwa, vizuri, wakati mwingine ilikuwa uangalizi wa bahati mbaya, lakini kwa kawaida, sio uangalizi wa bahati mbaya, kwa hakika sio katika kitu kilichoundwa vizuri kama Luka-Matendo ni.

Mambo yamesemwa kwa njia tofauti kidogo katika Matendo sura ya kwanza, lakini inawasilisha ujumbe uleule muhimu. Matendo sura ya kwanza katika mstari wa kwanza, imetolewa kwa Theofilo. Hilo liko wazi zaidi katika Luka sura ya kwanza, mstari wa tatu, juzuu ya kwanza.

Lakini katika juzuu ya pili, anaiweka wakfu kwa mfadhili. Theophilus anaweza kuwa mfadhili wake, anaunga mkono usambazaji wa kitabu. Au wakati mwingine ingewekwa tu kwa mtu mashuhuri ambaye ungependa kupata umakini wake.

Kwa hivyo, mtu huyo angesambaza kazi na labda kufadhili nakala fulani zinazotengenezwa au kitu kama hicho. Lakini katika kesi hii, kwa wazi, Theofilo ni mtu ambaye Luka anamjua. Naye anajua ya kwamba Theofilo pia ni mwamini, lakini yeye ni Theofilo bora sana.

Inaonekana ana hadhi ya juu sana ya kijamii, ambayo ilikuwa jambo muhimu sana machoni pa ulimwengu wa Kirumi. Na Wakristo walipaswa kuwa na uwezo wa kushinda tofauti za tabaka na tabaka, lakini bado wangeweza kufahamu wakati mtu fulani hana kufikiwa, lakini tabaka la juu la kijamii kwamba tunapata usikivu wa watu wengi zaidi na kuweza kusambaza mambo. Katika Matendo sura ya kwanza, aya ya pili na ya tatu, kuna mifano ya ushahidi.

Inazungumza juu ya Yesu kutoa ushahidi wa ufufuo wake. Baadhi ya uthibitisho wa sampuli umeorodheshwa katika sura ya 24 ya Luka ambapo anajionyesha kwa wanafunzi akiwa hai, anataka wamguse, ale chakula mbele yao, na kadhalika. Ndiyo maana katika mstari wa nne wa Matendo ya kwanza, inasema walikula pamoja.

Kwa nini hilo ni muhimu? Kwa sababu katika mila nyingi za Kiyahudi, malaika hakuweza kula chakula cha binadamu kikweli. Kwa hivyo, hii inasisitiza umbile lake, umbile la ufufuo. Maelezo fulani juu ya mkutano wa maombi katika Matendo sura ya kwanza mstari wa 12 hadi 14.

Naam, hii ni kama wiki moja hadi siku 10 kati ya ufufuo na Pentekoste. Pentekoste ilikuwa, samahani, hapana, si kati ya ufufuo na Pentekoste, kati ya kupaa kwa Yesu na Pentekoste. Ilikuwa karibu siku 50 baada ya ufufuo.

Kwa hiyo, kwa wiki moja hadi siku 10 wanaomba pamoja na kusubiri chochote ambacho Mungu atafanya. Hawakujua itachukua muda gani. Katika mstari wa 12, inazungumza kuhusu Mlima wa Mizeituni au Mlima wa Mizeituni, ambayo inaonekana katika injili pia.

Hapo ndipo Yesu anapaa. Lakini kulingana na Zekaria 14:4, hapo pia palikuwa mahali pa kuja kwa Masihi kunakotarajiwa. Kwa hiyo, inaposema, utamwona akija tena jinsi ulivyomwona akienda.

Kweli, hata kwa suala la eneo, hiyo inaweza kuwa kweli. Ni takriban nusu maili mashariki mwa hekalu na futi mia kadhaa juu yake. Iko karibu na safari ya siku ya Sabato, kama inavyotajwa hapa.

Safari ya siku ya Sabato ilikuwa kama dhiraa 2000, dhiraa moja ikiwa ni takribani urefu kati ya kiwiko cha mtu na kidole kirefu zaidi cha mtu. Ingawa hiyo inatofautiana kutoka kwa mtu hadi mtu, lakini kiwango cha takriban. Sura ya 1 na mstari wa 13 inazungumza juu ya chumba cha juu.

Kwa habari ya chumba cha juu ambacho kingeweza kuchukua watu wengi sana, ambacho kingeweza tu kuwa katika jiji la juu, sehemu tajiri zaidi ya Yerusalemu. Sehemu kubwa ya jiji hilo ilikuwa chini ya upepo wa mifereji ya maji machafu, jiji la chini la Yerusalemu. Lakini watu matajiri walikuwa na makao ya wasaa zaidi.

Sasa, vyumba vingi vya juu vilikuwa kama dari, lakini kuna maandishi, maandishi ya Kiyahudi ambayo yanaripoti wahenga wote waliokusanyika katika chumba cha juu. Kwa hiyo, kulikuwa na baadhi ya nyumba ambazo zinaweza kuwa na vyumba vya juu sana. 12, kwa nini inazungumza juu ya 12? 12 ilikuwa hesabu ya makabila ya Israeli.

Vitabu vya Kukunjwa vya Bahari ya Chumvi vinatuonyesha kwamba harakati ya Wayahudi ya kufanya upya ingeweza kutumia wakati ilipokuwa ikifikiria kurudishwa kwa makabila 12. Wangukuwa na viongozi 12 ambao wangukuwa viongozi katika Israeli wakati Mungu angerudisha watu wake. Kwa 12 hapa, majina sio sawa kila wakati kama katika orodha zingine.

Tofauti si kubwa, lakini tuna tofauti fulani na wakati mwingine zaidi ya jina moja, hata katika orodha sawa ya mtu. Kweli, ilikuwa kawaida sana kwa watu kuwa na majina kadhaa ya kumtambulisha, ama au yote mawili ambayo yangeweza kutumiwa kwa mtu huyo. Na kama ungekuwa na jina la kawaida sana kama Simoni, basi ungelazimika kutumia jina lingine nalo, Simoni Petro, Simoni Mzelote, au Mkanaani ikiwa unataka kutumia lugha ya Kiaramu kwa bidii.

Vivyo hivyo na Yuda, Yuda Iskariote, ingawa hayupo hapa ni wazi, na Yuda mwingine au Yakobo wawili tofauti kati ya wanafunzi. Namaanisha, hayo yote yalikuwa majina ya kawaida sana, kama vile Mariamu lilivyokuwa jina la mwanamke wa kawaida katika Uyahudi na Galilaya. Inafurahisha jinsi majina ya kawaida katika vifungu hivi kwa kweli ni majina ya kawaida kutoka mahali na kipindi ambacho yanaelezea, sio majina ya kawaida kutoka mahali pengine katika himaya.

Matendo 1.14. Katika tamaduni pana, kwa kawaida, kuna kupunguzwa kwa majukumu ya wanawake, lakini hapa ushiriki sawa wa wanawake ni muhimu. Lugha ya maombi, wakati mwingine ilitumika kwa nyumba ya maombi nje ya Yudea, lakini Luka kwa kawaida alitumia sinagogi kwa hilo. Hii ina maana tu kwamba walikuwa wakiomba pamoja.

Na katika mistari ya 15 hadi 26, na nitashughulikia historia hii kwa ufupi sana, lakini nikichukua nafasi ya mtume aliyeasi, walikuwa na 120. Sasa katika Vitabu vya Kukunjwa vya Bahari ya Chumvi, walikuwa na kundi la viongozi lililojumuisha maafisa 12 maalum. Walipaswa kuonyesha kwamba walikuwa mabaki ya kweli ya Israeli.

120 sio 12 haswa, lakini inaonekana kama inahusiana na hiyo. Kulikuwa na mapokeo ya Kiyahudi ya tarehe zisizo hakika kwamba kulikuwa na wazee 120 ambao walipitisha sheria mara ya kwanza katika wakati wa Ezra. Kwa hivyo tayari, vizuri, hatujui kama ilikuwa tayari, lakini kwa tarehe isiyojulikana, kulikuwa na desturi ya viongozi, viongozi 120 katika Israeli.

Pia, Hati-kunjo za Bahari ya Chumvi zinahitaji kuhani mmoja kwa kila wanaume 10. Kwa hivyo, ikiwa una 120, vema, itakuwa na maana ikiwa una mitume 12. Lakini hoja

ya Luka katika kutaja wale 120 inaweza kuwa tu kwamba chumba cha juu kilikuwa kimejaa sana, angalau wakati ulikuwa na kila mtu pamoja.

Na hatujui ikiwa kila mtu alikuwepo mara moja kwa hali yoyote. Lakini katika mstari wa 20, Petro anatumia mbinu ya kawaida ya kufasiri ya Kiyahudi ambayo marabi wa Kiyahudi baadaye waliita kol vomer, ni kiasi gani zaidi? Anatumia hiyo kushughulikia Zaburi za wenye haki wanaoteseka. Ikiwa hii ilikuwa kweli kwa mtu mwadilifu kuteseka kwa ujumla, je, ni lazima iwe kweli zaidi kwa Yesu? Zaburi ya 69, mstari wa 25, na Zaburi 109, mstari wa 8, zote mbili zinazungumza kuhusu washtaki mashuhuri wa kuteseka kwa waadilifu.

Na kisha katika mstari wa 23 hadi 26, tuna upigaji kura. Mara nyingi kura zilitumiwa kwa kazi maalum. Una hilo katika ulimwengu wa Kigiriki na ulimwengu wa Kirumi kwa hata ofisi nyingi za kisiasa au kazi ambapo magavana wangeenda.

Unacho katika Agano la Kale kwa ajili ya kazi maalum katika 1 Mambo ya Nyakati 24 na 25 na kadhalika. Unayo katika Vitabu vya Bahari ya Chumvi. Una katika marabi.

Umeeleza katika Josephus, ambapo kwa hakika walipiga kura kuona ni nani angeuawa kwanza. Josephus aliokoka kwa njia fulani hadi mwisho. Yeye ndiye aliyekuwa akishikilia kura.

Lakini kwa hali yoyote, ilitumiwa pia kama aina ya uaguzi katika duru za Kigiriki. Lakini imetumika hapo awali katika Luka-Mdo. Limetumika mapema hapa katika Matendo.

Imetumika mapema katika Injili ya Luka. Katika Injili ya Luka, inatumika kwa ajili ya kuchagua kuhani kuingia na kutoa uvumba. Na hapo ni Zakaria.

Kweli, ni wazi kwamba Mungu ndiye aliyesimamia kura hiyo. Na nadhani tunaweza kudhani kwa hiyo kwamba tunaweza kuamini kwamba Mungu ndiye anayesimamia kura hii pia. Naam, ona kwamba baadhi ya watu wana majina mawili.

Kwa upande wa Joseph Barsabas, ni jina mara tatu wakati wanajaribu kuchagua kati ya hawa wawili ambao walisema, vizuri, hawa wanakidhi sifa zote. Hebu tuchague kura ili kuona ni yupi ambaye Bwana anataka kujaza ofisi hii. Kwa hivyo majina mawili, majina matatu yalikuwa ya kawaida sana.

Na hasa wakati majina fulani kama Yusufu yalikuwa ya kawaida sana hivi kwamba yalihitaji sifa fulani. Lakini katika kipindi kijacho, tutaangalia Matendo sura ya kwanza na ya pili na kufuatilia mada inayoendelea katika hilo. Na hiyo ndiyo mada ya nguvu kwa shahidi.

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Matendo. Hiki ni kipindi cha 6, Uinjilisti na Utangulizi wa Matendo.

